

TALLINNA KRISTIINE LASTEAED

ROHELINE KOOL

TEGEVUSKAVA 2019-20 ÕA.

TALLINN 2019

SISUKORD

1. TEGEVUSKAVA KOOSTAMISE ALUSED.....	3
2. LASTEAIA LÜHIÜLEVAADE.....	3
3. TÖÖRÜHMA LIIKMED.....	4
4. ”ROHELINE KOOL” PÕHIMÕTTED.....	5
5. TEAVITAMINE JA KAASAMINE.....	5
6. EESMÄRGID.....	6
6.1 Lasteaia 2018-19 õa. õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid.....	6
6.2 „Roheline kool” programmi eesmärgid.....	6
7. „ROHELINE KOOL” KORRALDUS.....	6
7.1 Töörühma nõupidamised.....	6
7.2 Laste huvid ja ettepanekud.....	7
7.3 Keskkonna uuring.....	8
7.4 Tegevused 2018-19 õa.....	8
7.5 Tööviisid ja meetodid.....	10
7.6 Teatrite külalisesinemised lastele.....	11
7.7 Projekt „Puu” 2018-2019.....	12
7.8 Rahvusvahelised ja ülemaailmsed päevad.....	12
8. LISAD.....	16
8.1 Lisa 2 Keskkonnauuring- personal.....	16
8.2 Lisa 2 Keskkonnauuring- lapsed.....	23

1. TEGEVUSKAVA KOOSTAMISE ALUSED.

Tallinna Kristiine Lasteaia „Roheline kool” 2019 - 20 õa. tegevuskava koostamisel on aluseks võetud

- „Roheline kool” programmi põhimõtted
- Koolieelse lasteasutuse seadus (1999)
- Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2009), mis määrab kindlaks lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse alused: lasteaia õppekava koostamise põhimõtted; õppe ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted; õppe- ja kasvatustegevuse korralduse; 6 – 7 aastase lapse eeldatavad üldoskused; valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu ning 6 – 7 aastase lapse arengu eeldatavad tulemused; lapse arengu hindamise põhimõtted.
- Tallinna Kristiine Lasteaia õppekava.
- Tallinna Kristiine Lasteaia arengukava 2015-2020
- Tallinna Kristiine Lasteaia 2018 – 2019 tegevuskava analüüsi tulemused.

Tegevuskava uuendatakse üks kord õppe-aasta alguses.

2. LASTEAIA LÜHIÜLEVAADE

Tallinna Kristiine Lasteaed on liigilt munitsipaallasteaed.

Tallinna Kristiine Lasteaias on 01. septembri 2019.a. seisuga rühmade nimekirjadesse registreeritud 261 last. Lasteaias töötab 12 rühma: 3 sõimerühma 49 -le kuni 3 a. lapsele ja 9 aiarühma 212-le 3 – 7 a. lapsele.

Laste kasutada on 6 kahe toaga rühmaruumi ja 6 ühe toaga rühmaruumi. Kõikides rühmades on laste eale ja nõuetele vastavad tualettruumid ja riietusruumid.

Lasteaias on laste kasutada suur õueala, kus on 7 liivakasti, 3 suurt ronilat, 3 kahe-kohalist ja kaks ühe-kohalist kiigepuud, mitu liumäge ja mängukeskust, eraldi sõimeala. Õuesõppe läbiviimiseks on 4 õppepaviljoni, mis on varustatud laudade ja pinkidega ja kaks nendest tahvliga. Lasteaia õuealal on ka mäge, mis on varustatud ronimiskõitega. Igal rühmal on oma taimekasvatuskast, lisaks lillepeenar, kuhu igal kevadel istutab iga laps ühe lille. Koostöös Kristiine LOV-ga istutab iga lõpurühm lasteaia aeda ilupõõsa või puu.

Lasteaia õueala on taimede poolest liigirohke:

- **metsapuud:** kask, arukask, paju, elupuu, pihlakas, mänd, mägimänd, vaher, jaapani käabusvaher, harilik kuusk, hõbekuusk, viirpuu, pooppuu.
- **viljapuud:** õunapuu, ploomipuu.
- **ilupõõsad:** sirel, kibuvits, enelas, lumemari.
- **viljapõõsad:** punane sõstar.

Tallinna Kristiine Lasteaia 2019 - 20 õa. Rühmad

MESIMUMMUD:	1,5-3- aastastele lastele (16)
MÜRAKARUD:	4-5 - aastastele lastele (24)
SIPSIKUD	5-6- aastastele lastele (24)
PÄIKESEJÄNKUD	5-6 aastastele lastele (25)
RÕÕMUPALLID	6-7 - aastastele lastele (22)
SELLID	3-4 - aastastele lastele (23)
POKUD	6-7- aastastele lastele (24)
VIKERKARUD	3-4- aastastele lastele (19)
LOTTE	1,5-3- aastastele lastele (17)
MUUMID	1,5-3- aastastele lastele (16)
KRÖLLID	3-5 aastastele lastele (23)
NAKSITRALLID	4-5- aastastele lastele (23)
KOKKU:	261 last.

Muusikaõpetaja: Margit Saulep; Liikumisõpetaja: Anne Noomen; Logopeedid: Guzel Mahmutova ja Anni Grandström

3. TÖÖRÜHMA LIIKMED

	nimi	rühm
1.	Liina Kala	Õppejuht
2.	Ingrid Märtnmann	Õpetaja- Pokud 3-4a lapsed
3.	Karmen Kruus	Õpetaja, lapsevanem- Sellid 4-5a lapsed
4.	Tea Teng	Õpetaja- Kröllid 5-6a lapsed
5.	Kadri Bachmann	Õpetaja abi Muumid 1,5-3 a lapsed
6.	Maris Lampe	Õpetaja – Päikesejätkud 6-7a lapsed
7.	Karola Kuri	Laps - Naksitrallid
8.	Mikk Nurmiste	Laps - Naksitrallid
9.	Kristjan Torop	Laps - Mürakarud
10.	Daniel Lukas Velling	Laps - Mürakarud
11.	Gloria Elisabeth Roben	Laps – Kröllid
12.	Maria Olev	Laps Kröllid
13.	Elise Lobjakas	Laps -Sipsikud
14.	Mark Andreas Talts	Laps - Sipsikud
15.	Oskar Martinfeld	Laps - Päikesejätkud
16.	Hanna Tomingas	Laps - Päikesejätkud

4. "ROHELINE KOOL" PÕHIMÕTTED

1. Kindlustame, et osavõtjad on haaratud õppimise/õpetamise protsessi.
2. Julgustame osavõtjaid tegema informeeritud keskkonnaotsuseid ja sekkuma igapäevaelus ettetulevatesse keskkonnaalastesse situatsioonidesse konkreetse tegevusega.
3. Innustame osavõtjaid tegema aktiivset koostööd ja kaasama kogukonda välja töötama ühiseid lahendusi.
4. Toetame osavõtjaid hindama oma ettekujutusi, teadmisi ja kogemusi, et arendada kriitilist mõtlemist ja olema avatud muutustele.
5. Innustame osavõtjaid mõistma, et igapäevaelu kultuur on jätkusuutlikkuse lahutamatu osa.
6. Innustame osavõtjaid jagama inspireerivaid lugusid oma saavutustest, ebaõnnestumistest ja väärtustest, õppima neist ja üksteist toetama.
7. Innustame osavõtjaid jätkuvalt uurima, testima ja jagama innovaatilisi lähenemisi, meetodeid ja tehnikaid.
8. Kindlustame, et programmides on kesksed pidevad parendused monitoorimise ja hindamise läbi.

5. TEAVITAMINE JA KAASAMINE

Tallinna Kristiine Lasteaia ROHELISE KOOLI tegevustest saab informatsiooni lasteaia kodulehelt <http://www.tallinn.ee/kristiine-lasteaed/g19362/otsing?oks=19362> , mida täiendatakse pidevalt.

Lapsevanemate, külaliste ja laste jaoks on lasteaias infostendid kolme valitud teema kohta, mida täiendatakse terve õppeaasta jooksul. Igas rühmas on ROHELINE KOOL logo, mis näitab, et oleme liitunud programmiga. Lastevanemad on kaasatud erinevatesse lasteaia tegevustesse, olles ise korraldajad või külalised. Samuti kuulatakse ära iga ettepanek ja võimalusel teostatakse.

6. EESMÄRGID

6.1 Lasteaia 2019-20 õa. õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

Tallinna Kristiine Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös. Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

- Lapse individuaalse arengu ja koolivalmiduse toetamine koostöös lapsevanemaga – sujuva ülemineku tagamine lasteaiast kooli.
- Lapse individuaalse arengu- ja hariduslike erivajaduste toetamine- lähtudes lapse individuaalse arengu vajadustest, erivajadustest.
- Lasteaia meeskond, lapsevanemad ja lapsed on teadlikud ning lähtuvad igapäeva elus Rohelise kooli põhimõtetest ja väärtustest.

6.2 „Roheline kool” programmi eesmärgid

- Laps on teadlik iseendast ja oma laiemast rollist ühiskonnas ning austab mitmekesisust.
- Lapsed on võimelised analüüsima ja väljendama oma väärtushinnanguid, austama teiste omi ning vastutama oma tegude eest.
- Laps väärtustab enda ning teiste tervist ning käitub vastutustundlikult.
- Laps väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi ning märkab nähtusi ja muutusi looduses
- Programmi põhimõtted on seotud lasteaia õppekavaga.

7. „ROHELINE KOOL” KORRALDUS

7.1 Töörühma nõupidamised

12.09.2019	Rohelise Kooli 2019/20 tegevuskava koostamine ja grupi liikmete kinnitamine, teemad millele see õa. Keskendume, Suur taimejaht, maja üritused mida seostame RK-ga
Osalesid:	Vt. protokoll nr.3
Oktoober 2019	Laste huvide, teadmiste ja ettepanekute fikseerimine, tegevuskava kinnitamine
Osalesid:	vt. protokoll nr. 4

Jaan 2020	RK seotud üritused veebruaris- , „Sooja kampsuni päev”, vastlapäev, vahekokkuvõte
Osalesid:	vt. protokoll nr. 5
märts 2020	Veenädal 23-27.03, , keskonnuuringud
Osalesid:	vt. protokoll nr. 1
Aprill- mai 2020	Aasta tegevuste kokkuvõtete tegemine, ettepanekud järgmiseks õppeaastaks
Osalesid:	vt. protokoll nr. 2
Sept. 2020	Tegevuste planeerimine ja kinnitamine algavaks õppe-aastaks, rühmade tegevuskavaga sidumine.
Osalesid:	vt. protokoll nr. 3

7.2 Laste huvid ja ettepanekud

7.2.1 Transport

	Milliseid erinevaid sõiduvahendeid on olemas?
	Milliste sõiduvahenditega saame Tallinnas sõita?
	Ohutus transpordis
	Maailma erinevad riigid. Kus oled käinud reisimas? Kuhu tahaks minna? Kuidas sinna saab minna/sõita?
	Mida peame tegema, et hoida loodust.

7.2.2 Vesi

	Miks on vesi vajalik? Mida saab veega teha?
	Kes elavad vees? Vee-elustik.
	Miks kraanist jookseb vett, kuidas vesi torudesse saab? Kraanivesi
	Kuidas hoida vett?
	Kuidas vesi maa seest pilve sisse saab? Veeringlus.

7.2.3 Mitmekesisus ja loodus

	Taimed lasteaia õuealal erinevatel aasta aegadel?
	Kuidas kasvab taim?
	Meie puu/põõsas
	Meie puu/põõsaga seotud linnud, putukad jne.
	Putukad lasteaia õuealal

	Putuka eluring (liblikas, mesilane, sipelgas, lepatriinu).
	Kuidas hoida loodust?
	Loodus erineval aastaajal- muutused taime ja loomariigis.

7.3 Keskkonna uuring

Keskkonna uuring viiakse läbi üks kord õppeaasta esimesel poolel. Uuringus osalevad lasteaia personal ja 3-7aastased lapsed.

Küsitlus koosneb 10 alapunktist. Uuringus on nii kattuvad küsimused kui ka küsimused ainult personalile.

Küsitluse laste seas viivad mänguliselt läbi õpetajad.

Küsitlused vaata Lisa 1 Keskkonnauuring personal (viiakse läbi internetikeskkonnas), Lisa2 Keskkonnauuring lapsed

7.4 Tegevused 2019-20 öa.

7.4.1 Transport			
	Aeg	Tegevus	Vastutaja
	öa. jooksul	Maailm ja mõnda- infosein maailma eri paigust „Olen käinud, olen näinud”	Kõik õpetajad koostöös lastevanematega
	Okt 2019	Ühistranspordiga orienteerumine	RK töögrupp
	Dets. .2019	Jõulurongiga Raekoja platsi jõuluturule	Rühmade õpetajad
	Veeb. 2020	Sooja kampsuni päev	Kõik õpetajad
	Veeb 2020	Vastlapäev - transporditeemaline	RK töögrupp
7.4.2 Vesi			
	Dets 2019	Näitus rühma akendel „Jõulud lumelinnas”	Kõik rühmad
	Jaan-veeb 2020	Jäälaternate /skulptuuride meisterdamine	L. Kala, Rühmade õpetajad
	Märts 2020	veenädal	Rühmade õpetajad
7.4.3 Mitmekesisus ja loodus			
	23.09 .2019 - 4.10.2019	Näitus”Memme musi” ehk maitsvad hoidised sügiselt	Kõik rühmad koostöös lastevanematega
	Nov.2019– aug. 2020	Projekt „Suur taimejaht”	5-7aastased lapsed

Õa. jooksul	Õppetegevused lasteaia loodusrajal	Kõik õpetajad
Õa. jooksul	Lasteaia õueala taimerikkus- infosein keskkonnateadlikusest	Kõik õpetajad
Õa. jooksul	Õppekäigud loodusesse/parki	Kõik õpetajad
Õa jooksul	Projekt „Puu”	Kõik õpetajad
Sept 2019	Loodusmuuseum - seenenäitus	Päikesejätkud
Okt 2019	„Metsa sees on puud” RMK loodusprogramm	Päikesejätkud, Sipsikud
Nov 2019	Euroopa jäätmete vähendamise nädal	Kõik rühmad
Jaan 2020	Eesti Loodusmuuseum - „Linnud, loomad talvel”	Mürakarud
Aprill 2020	Lilleline päev- lillede istutamine	Kõik rühmad
Aprill 2020	Näitus „Tibu, tibu, ära näita”	Kõik rühmad

7.5 Tööviisid ja meetodid

Tööviiside ja meetodite valikul arvestatakse järgmisi printsiipe:

- terviklikkus – õpitegevus annab lapsele tervikliku pildi ümbritsevast elust;
- lapsepärusus – kõige aluses on lapsepärusus ja huvi äratamine lapses;
- elulähedus – õppitegevus toetub lapsele tuttavale ja arusaadavale;
- iseseisvus ja aktiivsus – uusi teadmisi ja oskusi hangitaks uurides, katsetades, mitmete meelte abil tajudes, ning lapse teadmised ja oskused kinnistuvad praktilistes tegevustes;
- üldõpetuslik – lõimitud tegevused
- koduloolisus – väljendub teemade valikus;
- individuaalsus – arvestades iga lapse individuaalsust on õppe- ja kasvatustegevus korraldatud vastavalt lapse võimetele (lähtume lapsest) ja arengutasemele.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel ja eesmärkide elluviimisel kasutame erinevaid meetodeid:

- vaatlemine,
- uurimine,
- vestlemine, jutustamine,
- õppemängud

- õppekäigud,
- uurimised, katsed,
- avastusõpe, õuesõpe,
- iseseisvat tööd, rühmatööd,
- ehitusmängud,
- lavastusmängud.

7.6 Teatrite külalisesinemised lastele

Tulenevalt KELS pakub lasteaed lapsele võimalust areneda sotsiaalselt tundlikuks, kaasinimesi arvestavaks, soodustades tema emotsionaalset, kõlbelist, sotsiaalset ja vaimset arengut (§ 3)* ja -erksust toetava tegevusena (§ 17.)* külastada lasteetendusi .

Etendused toimuvad lastele kahes vahetuses, et oleks tagatud kvaliteet (lapse tähelepanu ei haju, on norm. väärtuses müra ja piisavalt õhku).

Vähekindlustatud- ja sõimerühma lastele on etendus tasuta.

aeg	etendus	teater	Seos RK programmiga
16.09.19	„Kulplased”	Miksteater	Prügi
Kulplaste kõige suuremaks unistuseks on saada pai. Ühel päeval teatatakse raadiost, et Paide linnavalitsus on alustanud plastpakendite kogumise aktsiooni. Vastutasuks lubab korraldaja, et kõigile tublidele jäätmekogujatele on auhinnaks pikk pai...			
20.09.19	„Olafi suur seiklus”	Onu Ervini Lasteteater	Globaalne kodakondsus
11.10.19	„Tuline tants”	Lasteteater Nipitiri	Glob. Kodakondsus, elurikkus ja loodus
Pritsumees Peeter õpetab, et tulega peab väga ettevaatlik olema ja et tikkudega ei tohi mängida. Lapsed saavad etenduse jooksul teada, et tuld tohib teha ainult tulet tegemiseks mõeldud kohtades. Etendus räägib ka väärtustest ja väärtushinnangutest. Mõistame hukka ahnuse ja varguse ning küsime, mis on see, mis teeb meid õnnelikuks ja mis on meie tõeline varandus?			
22.11.19	„Vana lossi saladus”	Lasteteater Sõber	Glob. kodakondsus
Põnev lugu sellest, mis toimub ühes Iirimaa lossis.			
17 01.20	„Lugu sinisest siilist”	Lasteteater Trumm	Glob. Kodakondsus, loodus ja elurikkus, prügi
Kas teistest erinemine peaks meid hirmutama? Miks muutus üks tavaline siil siniseks ja kuidas laheneb see lugu? Kas loomad võtavad siili omaks ja kas elu metsas saab jälle korda?			
20.02.20	„Nõiatüdruk Mirell peab Eesti sünnipäeva	Lasteteater Rõõmulill	Elurikkus ja loodus
Lugu räägib nõiatüdruk Mirellist ja tema kassist Pätuliisist. Mirell tahab Eestist rohkem teda.			

Etenduses saavad lapsed koos Mirelliga tutvuda eesti hümni, rahvariiete , rahvus kala ja rahvus linnuga.			
17.04.20	„Näed see seal”	Lasteteater Lepatriinu	Elurikkus ja loodus. Vesi. Prügi
Kurb kui maal elava vanaema kaevus saab joogivesi otsa ja jões järves elavatel kaladel ja teistel veeasukatel on plastpudelite ja muu prügi tõttu lausa ohtlik elada. Muinasjutuline lugu loodusest ja looduse hoidmisest			
15.05.20	„Pätuke”	Miku Manni lasteteater	Elurikkus ja loodus, glob. kodakondsus
Lugu räägib lemmiklooma pidamisest ja vastutusest, mis sellega kaasneb.			
1.06.20	„Päikesekiir õpib loodust nägema”	Lasteteater Rõõmulill	Elurikkus ja loodus
Lugu räägib Indiaani tüdrukust Päikesekiirest , kes tahab sama targaks saada kui nende hõimu maaema. Päikesekiir läheb loodusesse jalutama ,et õppida kuulama ja nägema enda ümber olevat loodust .			

7.7 Projekt „Puu” 2019-2020

Iga rühm valib omale lasteaia hoovis kasvavatest puudest rühmapuu.

Puud jälgitakse ja lõimitakse õppetegevustesse terve õppeaasta vältel. Projekti tegevust kajastatakse lasteaia kodulehel.

Fikseeritud tegevused

iga aastaaeg:

- pildistatakse (foto) tegevus puu juures
- valmistatakse vähemalt 1 kunstitöö puust
- mõeldakse ja tehakse mäng/tööleht/ tegevus mis on seotud oma rühma puuga (A4 paberile, läheb peale kiletamist puu kappi)

Rühmapuud:

Pokud - pihlakas

Päikesejännud – mänd

Rõõmupallid - ploom

Vikerkarud - kuusk

Krõllid - kibuvits

Muumid – pihlakas

Mesimummud - õunapuu

Lotte - õunapuu

Sellid - kastan

Sipsikud - kask

Mürakarud - viirpui

Naksitrallid - vaher

7.8 Rahvusvahelised ja ülemaailmsed päevad

Valik tähtpäevi, mida saab siduda igapäevaste ja õppe- kasvatustöö tegevustega.

JAANUAR

21.01 Kallistamise päev <https://www.cute-calendar.com/event/national-hug-day/28204.html>

29.01 Puslepäev <https://www.cute-calendar.com/event/international-puzzle-day/28291.html>
<http://www.nationaldaycalendar.com/national-puzzle-day-january-29/>

VEEBRUAR

2.02 Märgaladepäev <http://www.worldwetlandsday.org/>

14.02 Sõbrapäev <http://www.folklore.ee/Berta/tahtpaev-valentinipaev.php>

21.02 Emakeelepäev <http://www.unesco.org/new/en/international-mother-language-day/>
https://et.wikipedia.org/wiki/Rahvusvaheline_emakeelep%C3%A4ev
https://en.wikipedia.org/wiki/International_Mother_Language_Day

26.02 Muinasjutu lugemise päev <http://www.nationaldaycalendar.com/national-tell-a-fairy-tale-day-february-26/>

28.02 Rahvusvaheline ülekoormusvigastuste teadvustamise päev

MÄRTS

08.03 Naistepäev <http://www.folklore.ee/Berta/tahtpaev-naistepaev.php>

20.03 Önnepäev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1510>

21.03 Rassilise diskrimineerimise lõpetamise päev

<http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/rahvusvaheline-rassilise-diskrimineerimise-lopetamise-paev/>

22.03 Veepäev <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/rahvusvaheline-veepaev/>
<http://www.lahevesi.ee/2014/03/rahvusvaheline-veepaev-22-marts/>

30. märts Pargis jalutamise päev <https://www.cute-calendar.com/event/take-a-walk-in-the-park-day/20521.html> <http://www.nationaldaycalendar.com/days-2/national-take-a-walk-in-the-park-day-march-30/>

APRILL

1.04 Naljapäev <http://www.folklore.ee/Berta/tahtpaev-naljapaev.php>

2.04 Lasteraamatupäev http://www.elk.ee/?page_id=1894

06.04 Spordipäev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1515>

7.04 Tervisepäev <http://terviseinfo.ee/et/component/jem/event/1783-maailma-tervisepaev>

12. aprill 2017 Roosa päev- kiusamise vastane päev (liikuv- iga teine komapäev aprillis)

https://en.wikipedia.org/wiki/International_Day_of_Pink
<http://dayofpink.org/about/>

14.-20.04 Südamenädal

22.04 Maa päev https://et.wikipedia.org/wiki/Maa_p%C3%A4ev

28.04 Tööohutuse ja töötervishoiu päev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1517>

29.04 Tantsupäev <http://errs.ee/index.php?id=64336>

MAI

4.05 Tuletõrjajate päev <http://www.firefightersday.org/>

06.05 Tervisliku toitumise päev
14.05 Emadepäev
10.05 Kehalise aktiivsuse päev
12.05 Õdede päev <https://www.cute-calendar.com/event/international-nurses-day/21353.html>
15.05 Perepäev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1523>
18.05 Muuseumipäev <http://www.icomeesti.ee/blog/18-mai-2015-rahvusvaheline-muuseumipaev-teemaks-muuseum-kui-jatkusuutliku-uhiskonna-toetaja>
22.05 Bioloogilise mitmekesisuse päev
http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/et.pdf
<http://www.bioneer.ee/eluviis/loodus/aid-496/Bioloogilise-mitmekesisuse-konventsioon>
<http://www.bioneer.ee/search/?q=bioloogilise+mitmekesisuse+p%C3%A4ev&x=0&y=0>

JUUNI

1.06 Lastekaitsepäev <https://et.wikipedia.org/wiki/Lastekaitsep%C3%A4ev>
05.06 Keskkonna päev <https://www.cute-calendar.com/event/world-environment-day/21731.html>
<http://www.ctc.ee/keskkonnateadlikkuse-tostmine/keskkonnapaevad>
11.06 Maailmarahvastiku päev <http://www.prb.org/Publications/Articles/2016/world-population-day-2016.aspx> <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/maailma-rahvastiku-paev/>
14.06 Veredoonorluse päev <http://www.verekeskus.ee/6539/>

JUULI

11.07 Rahvastiku (elanikkonna) päev <http://tehnika.postimees.ee/3761371/rahvusvaheline-rahvastiku-paev-viis-graafikut-inimeste-kohta> <https://www.cute-calendar.com/event/world-population-day/22028.html>
28.07 Lastevanemate päev

AUGUST

9.08 Põlisrahvastepäev <https://www.culturalsurvival.org/news/celebrate-international-day-worlds-indigenous-peoples> <http://monikaundo.weebly.com/maailma-potildelisrahvaste-paumlev.html>
12.08 Noortepäev <https://www.un.org/development/desa/youth/what-we-do/international-youth-day.html> <http://www.delfi.ee/teemalehed/noortepaev>
13.08 Vasakukäelste päev <http://monikaundo.weebly.com/rahvusvaheline-vasakukaumleliste-paumlev.html>

SEPTEMBER

01.09 Tarkusepäev <http://www.folklore.ee/Berta/tahtpaev-esimenekoolipaev.php>
12.09 Vanavanemate päev https://et.wikipedia.org/wiki/Vanavanemate_p%C3%A4ev
13.09 Esmaabi päev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1485>
16.09 Osoonikihi kaitsmise päev <http://www.bioneer.ee/eluviis/loodus/aid-8899/Osoonikihi-kaitsmine-on-maailma-k%C3%B5ikide-riikide-%C3%BCChine-eesm%C3%A4rk> <https://www.cute-calendar.com/event/international-day-for-the-preservation-of-the-ozone-layer/26371.html>
20.-26.09 Piimanädal
21.09 Rahupäev <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/ulemaailmne-rahupaev/>
<http://www.upf.ee/>
22.09 Autovabapäev https://et.wikipedia.org/wiki/Autovaba_p%C3%A4ev
29.09 Südamepäev <http://www.terviseinfo.ee/et/sundmused/event/1488>

OKTOOBER

1. 10 Muusikapäev <http://muusikapaev.ee/>

1.10 Eakate inimeste päev <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/rahvusvaheline-eakate-paev/>

1.–2.10 Linnuvaatluspäev EuroBirdwatch <http://www.eoy.ee/node/962>
<http://www.birdlife.ch/ebw/index.php/de/startseite/9-startseite-de/13-eurobirdwatch-2017-faszination-vogelzug>

2.10 Vägivallavastane päev <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/rahvusvaheline-vagivallavastane-paev/>

04.-10.10 Leivanädal

4.10 Loomapäev <https://www.cute-calendar.com/event/world-animal-day/26617.html>

6.10 Naeratus päev https://en.wikipedia.org/wiki/World_Smile_Day <https://www.cute-calendar.com/event/world-smile-day/26529.html>

<http://menu.err.ee/v/uudised/elu/a5f48485-c636-463a-b8cb-bbe452a44b70/eesti-uhineb-maailma-loomapaeva-tahistamisega>

12.10 Nägemise päev (okt. 2. nädalal)

15.10 Valge kepi päev

16.10 Toidupäev <http://terviseinfo.ee/et/component/jem/event/1496-ulemaailmne-toidupaev>

17.10 Vaesuse likvideerimise päev

NOVEMBER

10.nov. Inimõiguste päev

<http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/inimoiguste-paev/>

14.11 Isadepäev

16.11 Sallivuse päev

16.11 Liiklusohvrite mälestuspäev

18.11 "Ei päev suitsetamisele"

19.11 Laste väärkohtlemise vastane päev

20.11 Rahvusvaheline laste(õiguste)päev <https://www.cute-calendar.com/event/international-childrens-day/21568.html> https://en.wikipedia.org/wiki/Children's_Day

21.11 Liiklusohvrite mälestamise päev

25.11 Naistele suunatud vägivalda vastu võitlemise päev

DETSEMBER

3.12 Puuetega inimeste päev

10.12 Inimõiguste päev

11.12 Mägedepäev <https://www.cute-calendar.com/event/international-mountain-day/27905.html>

20.12 Inimliku solidaarsuspäev <http://www.maailmakool.ee/tahtpaevad/maailma-inimliku-solidaarsuse-paev/> <https://www.cute-calendar.com/event/international-human-solidarity-day/28364.html>

24. Jõulupüha

28.12 Kinopäev

8. LISAD

8.1 Lisa 2 Keskkonnauuring- personal

Rohelise Kooli keskkonnauuring
Tallinna Kristiine Lasteaias- personal

Info, teavitamine ja kaasamine

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas kõik õpetajad teavad, et osaleme rohelise kooli programmis?		
Kas majja sisenev külaline (lapsevanem) saab infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteasutus?		
Kas lapsevanemad teavad, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine?		
Kas lastevanematel on võimalik osaleda keskkonnahariduse kujundamisel?		
Kas lapsed on mõistnud, et väärtustame keskkonnahoidu?		
Kas haridusasutuse kodulehel on info, et osaleme rohelise kooli programmis?		
Kas meie allhankijad, sh toitlustaja, ja tarnijad teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid?		
Kas meedias või sotsiaalmeedias on ilmunud infot meie keskkonnasõbralikkuse kohta?		

Mida me saaksime teha, et paremini tutvustada Rohelise Kooli programmi?

--

Elurikkus, loodus ja õueala

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas on tehtud nimekiri, millistest liikidest on meie maja toalilled?		
Lapsed õpuivad erinevaid taime-, seene- ja loomaliike tundma?		
Kas oleme uurinud, kui palju Eesti taime-, seene- ja loomaliike lapsed tunnevad?		
Kas on tehtud nimekiri ja skeem õueala puu- ja põõsaliikidest?		
Kas teame, millised putukad, linnud ja teised loomad elavad õuealal või		

külastavad seda?		
Kas oleme teinud midagi, et suurendada õueala elurikkust (näiteks kompostimine, putukahotellid, pesakastid, lindude talvine toitmine, kodumaiste puu- ja põõsaliikide istutamine jne)		
Kas õuealal on lindudele pesakaste ja toidumajakesi, putukahotelle?		
Kas meil on rajatud aed- ja köögiviljapeenrad, et lapsed näeksid, kuidas toidutaimed kasvavad ja saaksid õppida lihtsamaid aiatoide?		
Kas teie rühmal on oma peenar või toalill, mille eest hoolitseda?		
Kas olete õues õppinud ja loodust uurinud?		
Kas panete lindude toidumajja toitu?		
Kas meie lasteaia mänguväljakute ääres on tuulekaitseks hekid?		
Kas õuealal on ala, kus muru ei niideta ning lapsed saavad taimi ja putukaid uurida?		
Kas õuealal saab palju joosta ja mängida?		
Kas lasteaia õuealal on joonistatud mänguväljakuid nt keks, rattarada jms?		

Kuidas me saaksime rikastada lasteaia õueala mitmekesisust?

--

Kliimamuutused

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas oleme teinud midagi, et tekiks vähem toidujäätmeid?		
Kas kasutame peenarde väetamisel lämmastikväetiste asemel komposti?		
Kas kasvatame ise maitsetaimi (rohelist sibulat jms)?		
Kas menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud?		
Kas toidu valmistamisel kasutatakse peamiselt kohalikku, lähedalt transporditud toorainet?		
Kas sa oled annetanud oma riideid ja mänguasju raskustes lastele?		
Kas kapsed saavad ise tõsta oma toitu oma vajaduse järgi?		

Mida saaksime meie teha, et ära hoida kliimamuutusi?

--

Energia

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas teame, kui palju elektrit me kulutame erinevatel kuudel ja aastatel?		
Kas oleme teinud midagi, et energiat säästa?		
Kas meie maja on korralikult soojustatud?		
Kas välisuks on varustatud sulguriga?		
Kas tuled on alati kustutatud, kui ruumis kedagi pole?		
Kas arvutid ja muud seadmed on välja lülitatud kui neid ei kasutata, mitte ooterežiimile jäetud?		
Kas valge päevaga on lambid kustutatud?		
Kas rühmaruumis on parajalt soe?		
Kas lülitad mänguasja patarei kohe välja kui sa sellega enam ei mängi?		

Kuidas saaksime meie säästa rohkem energiat?

--

Globaalne kodakondsus

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas kasutame õppetöös teiste maade muinasjutte?		
Kas tutvustame õppetöös teiste maade muusikat?		
Kas tutvustame teiste maade kombeid?		
Kas tutvustame teiste maade toitu?		
Kas tutvustame süsteemselt Eesti tähtpäevi , toitu, muinasjutte, muusikat, kodukohta?		
Kas rõhutame kasvatuses, et inimesi ei tohi halvustada nende päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu?		
Kas oleme loonud kiusamisvaba keskkonna?		
Kas sinu rühmas käib lapsi, kes on sinuste erinevast rahvusest?		
Kas sa jagad teistega om pere reisimuljeid?		

Kuidas saaksime meie aidata maailma?

--

Tervis ja heaolu

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas oleme loonud lastele päevakava, mille jooksul nad saavad palju liikuda?		
Kas lapsed saavad päeva jooksul palju liikuda – kõndida, joosta, ronida ja hüpata?		
Kas lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda?		
Kas lastele meeldib lasteaias olla?		
Kas oleme teinud midagi, et lapsed eelistaksid süüa tervislikke toite?		
Kas lapsed söövad tihti salateid, puuvilja ja muud tervislikku?		
Kas lastel on võimalik iga päev õues mängida ja õppida?		
Kas mängid tihti õues?		
Kas lasteaia õuealal on piisavalt mängu ja tunimisvahendeid?		
Kas toas toimivate tegevuste ajal on liikumispausid?		
Kas haigestunud lapse saab paigutada teistest eraldi?		
Kas soovitame magusate jookide asemel vett juua?		
Kas lapsed saavad piisavalt vett juua?		
Kui sul on mure, siis kas saad sellest kellelegi lasteaias rääkida?		

Mida saaksime teha, et olla tervem?

Meri ja rannik

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas õppetöös on mere ja rannikuga seotud teemasid ja aktiivtegevusi?		
Kas teeme õppekäike mere äärde ning seal temaatilisi vaatlusi ja mängu?		
Kas kasutame koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikke puhastusvahendeid?		
Kas viime aegunud ravimid tagasi apteeki?		
Kas soovitame lapsevanematel ja õpetajatel vältida hambapastat ja kosmeetikatooteid, mis sisaldavad mikroplaste (reklaamides sageli		

„puhastavad pärlikesed vms)?		
Kas räägime lastele ja lapsevanematele veelindude toitmise kahjulikkusest?		

Kuidas saame hoida maailmamerd ja rannikut?

--

Prügi ja jäätmed

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas kogume biojätmeid muust prügist eraldi?		
Kas kogume paberit ja pappi muust prügist eraldi?		
Kas kogume pakendeid muust prügist eraldi?		
Kas kogume pandipakendeid?		
Kas selgitame lastele, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist saab?		
Kas prügikaste on majas ja õuealal piisavalt?		
Kas sa tead, kus asuvad prügikastid?		
Kas oleme töötajate ja lastega arutanud, kuidas tekiks vähem prügi?		
Kas teame, kui palju jäätmeid me toodame?		
Kas lasteaias sees vedeleb maas prügi?		
Kas lasteaia õuealal vedeleb maas prügi		
Kas lapsed viskavad oma prügi prügikasti?		
Kas ekskursioonidel ja laste sündmustel kasutatakse korduvkasutatavaid toidukarpe,- pudeleid?		
Kas meisterdamiseks kasutatakse jääke jm nt. wc paberirull, teraviljakarp, ajakirjad jne.		
Kas õpetajad prindivad kahepoolsed töölehed		
Kas vabal ajal joonistavad lapsed mõlemale paberi poolele?		
Kas lasteaias on olemas kompostikast, hunnik?		
Kas küsitlused viiakse läbi neti-keskkonnas?		
Kas infovahetuseks kasutatakse neti-keskkonda?		

Mida peaksime tegema, et oleks vähem prügi?

--

Transport

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas olete uurinud, kui palju lapsi tuleb lasteaeda jalgsi, jalgratta (tõukeratta), ühistranspordi ja autoga?		
Kas teenindav transport sõidab lastele ohutult?		
Kas hommikul on lasteaia ees palju autosid?		
Kas auauto mootorid on seisatud, kui nad ootavad laspi?		
Kas nädalavahetustel kasutate linnas liikumiseks sageli oma autot või ühistransporti?		
Kas soovitate lastevanematel, õpetajatel ja lastel rohkem jala käia?		
Kas soovitate kasutada ühistransporti või autojagamist oma autoga sõitmise asemel?		
Kas olete teinud kaardi (skeemi) sellest, kui kaugel lapsed ja õpetajad lasteaiast elavad ja arutanud, millise transpordiga (või jala) oleks neil kõige parem tulla?		
Kas lapsed teavad, kuidas ohutult teed ületada?		
Kas jala ja jalgrattaga on ohutu lasteaeda tulla?		

Mida saaksime teha, et lapsed tuleks rohkem jalgsi või rattaga lasteaeda?

--

Vesi

	Personali arv- JAH	Personali arv- Ei
Kas majas on tilkuvaid kraane või halvasti töötavaid loputuskaste?		
Kas olete uurinud, kas kraanivett kasutatakse säästlikult?		
Kas õppetöös selgitatakse vee säästmise vajadust?		
Kas õppetöös käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid?		
Kas suvel kogutakse kastmiseks vihmavett?		
Kas olete vaadelnud ja võrrelnud veekulu erinevatel kuudel ja aastatel?		
Kas olete selgitanud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett?		
Kas lapsed teavad, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest?		

Kas kasutad wc potil kaheüsteemset nuppu (pool ja täis paak)?		
Kas sa jood kõi veepudelisse pandud vee ära?		

Mida saaksime teha, et säästa rohkem vett?

--

8.2 Lisa 2 Keskkonnauuring- lapsed

Rohelise kooli keskkonnauuring
Tallinna Kristiine Lasteaias

Info, teavitamine ja kaasamine

Mida me saaksime teha, et paremini tutvustada Rohelise Kooli programmi?

Selgitus:

Elurikkus, loodus ja õueala

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Õuealal on lindudele pesakaste ja toidumajakesi, putukahotelle?		
On rajatud aed- ja köögiviljapeenrad, taimelava (kastid), et lapsed näeksid, kuidas toidutaimed kasvavad ja saaksid õppida lihtsamaid aiatöid?		
Rühmal on oma peenar või toalill, mille eest hoolitseda?		
Lapsed on õues õppinud ja loodust uurinud?		
Panete lindude toidumajja toitu?		
Lasteaia mänguväljakute ääres on tuulekaitseks hekid?		
Õuealal on ala, kus muru ei niideta ning lapsed saavad taimi ja putukaid uurida?		
Õuealal saab palju joosta ja mängida?		
Lasteaia õuealal on joonistatud mänguväljakuid nt keks, rattarada jms?		

Kuidas me saaksime rikastada lasteaia õueala mitmekesisust?

Selgitus:

Kliimamuutused

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Kasvatame ise maitsetaimi (rohelist sibulat, tilli jms)?		
Oled annetanud oma riideid ja mänguasju raskustes lastele?		
Lapsed saavad ise tõsta oma toitu oma vajaduse järgi?		

Mida saaksime meie teha, et ära hoida kliimamuutusi?

Selgitus:

Energia

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Tuled on alati kustutatud, kui ruumis kedagi pole?		
Valge päevaga on lambid kustutatud?		
Rühmaruumis on parajalt soe?		
Lülitad mänuasja patarei kohe välja, kui sa sellega enam ei mängi?		

Kuidas saaksime meie säästa rohkem energiat?

Selgitus:

Globaalne kodakondsus

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Kasutatakse õppetöös teiste maade muinasjutte?		
Õppetöös tutvustatakse teiste maade muusikat?		
Tutvustatakse teiste maade kombeid?		
Tutvustatakse teiste maade toitu?		
Tutvustatakse süsteemselt Eesti tähtpäevi, toitu, muinasjutte, muusikat, kodukohta?		
On loodud kiusamisvaba keskkond?		
Rühmas käib lapsi, kes on sinuste erinevast rahvusest?		
Jagad teistega om pere reisimuljeid?		

Kuidas saaksime meie aidata maailma?

Selgitus:

Tervis ja heaolu

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Lapsed saavad päeva jooksul palju liikuda – kõndida, joosta, ronida ja hüpata?		
Käid nädalavahetusel väljas jalutamas või mängimas?		
Lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda?		

Lastele meeldib lasteaias olla?		
Lapsed söövad tihti salateid, puuvilja ja muud tervislikku?		
Lastel on võimalik iga päev õues mängida ja õppida?		
Mängid tihti õues?		
Lasteaia õuealal on piisavalt mängu ja tunimisvahendeid?		
Toas toimuvate tegevuste ajal on liikumispausid?		
Soovitatakse magusate jookide asemel vett juua?		
Lapsed saavad piisavalt vett juua?		
Kui sul on mure, siis kas saad sellest kellelegi lasteaias rääkida?		
Kas sa käid mõnes trennis?		

Mida saaksime teha, et olla tervem?

Selgitus:

Meri ja rannik

	Laste arv- JAH	Laste arv - EI
Käiakse õppekäikudel mere ääres ning seal viiakse läbi temaatilisi vaatlusi ja mängu?		
Lapsed teavad veelindude toitmise kahjulikkusest?		
Lastele on õpetatud vee loomadest ja kuidas hoida veekogusid?		

Kuidas saame hoida maailmamerd ja rannikut?

Selgitus:

Prügi ja jäätmed

	Laste arv- JAH	Laste arv - EI
Toidujäätmed korjatakse eraldi kokku?		
Paber ja papp sorteeritakse muust prügist eraldi?		
Kogume pakendeid muust prügist eraldi?		

Lastele selgitatakse, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist saab?		
Kas sa tead, kus asuvad prügikastid?		
Lastega on arutatud, kuidas tekiks vähem prügi?		
Lasteaias sees vedeleb maas prügi?		
Lasteaia õuealal vedeleb maas prügi		
Lapsed viskavad oma prügi prügikasti?		
Ekskursioonidel ja laste sündmustel kasutatakse korduvkasutatavaid toidukarpe,-pudeleid?		
Meisterdamiseks kasutatakse jääke nt. wc paberirull, teraviljakarp, ajakirjad jne.		
Õpetajad prindivad kahepoolsed töölehed?		
Vabal ajal joonistavad lapsed mõlemale paberi poolele?		
Lasteaias on olemas kompostikast, hunnik?		

Mida peaksime tegema, et oleks vähem prügi?

Selgitus:

Transport

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Hommikul on lasteaia ees palju autosid?		
Auto mootorid on seisatud, kui nad ootavad laspi?		
Kasutate linnas liikumiseks sageli oma autot või ühistransporti?		
Lapsed teavad, kuidas ohutult teed ületada?		
Jalgsi ja jalgrattaga on ohutu lasteaeda tulla?		

Mida saaksime teha, et lapsed tuleks rohkem jalgsi või rattaga lasteaeda?

Selgitus:

Vesi

	Laste arv-JAH	Laste arv - EI
Majas on tilkuvaid kraane või halvasti töötavaid loputuskaste?		
Õppetöös selgitatakse vee säästmise vajadust?		

Õppetöös käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid?		
Soojal ajal (kevad, suvi, sügis) kogutakse lasteaias kastmiseks vihmavett?		
Lastele on selgitatud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett?		
Lapsed teavad, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest?		
Kasutad wc potil kaheüsteemset nuppu (pool ja täis paak)?		
Jood kõi veepudelisse pandud vee ära?		

Mida saaksime teha, et säästa rohkem vett?

Selgitus: